

Liikenne- ja viestintävirasto

Riskienhallinnan huomioiminen omavalvonnassa

Mikko Koivistoinen
Tarkastaja
Raideliikenne harjoittaminen

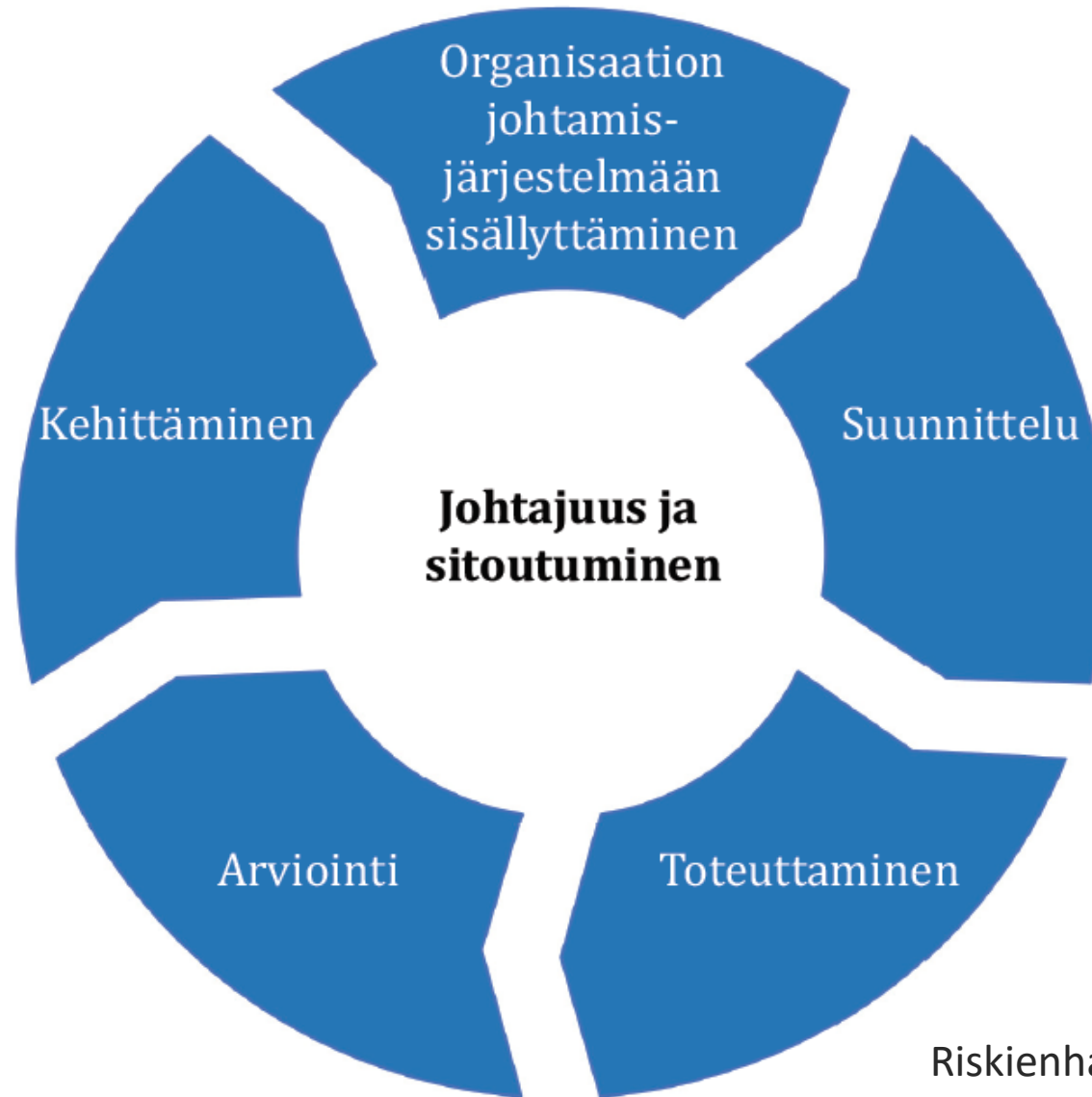
Johdanto riskienhallintaan

- Koordinoitu toiminta, jolla organisaatiota johdetaan ja ohjataan riskien osalta (SFS-ISO 31000)
- Riskienhallinta on ennakoivaa
- Katse tavoitteissa
 - Tavoitteet ovat organisaation tavoittelemaa tuloksia
 - Saavutetaanko tavoitteet aikataulussa tai ei ollenkaan?
 - Tavoitteisiin liittyvää epävarmuutta organisaatio pyrkii hallitsemaan vaikuttavasti
- Katse tulevaisuudessa
- Riskienhallinta on osa päätöksentekoa ja johtamista

Riskienhallinnan hyötyjä

- > Lisää tavoitteiden saavuttamisen todennäköisyyttä
- > Tukee ennakoivaa johtamista
- > Tunnistaa tarpeet tunnistaa riskit ja käsitellä niitä koko organisaatiossa
- > Parantaa mahdollisuuksien ja uhkien tunnistamista
- > Noudattaa organisaatiota koskevia lainsäädännön ja viranomaisten vaatimuksia ja kansainvälisiä normeja
- > Kehittää pakollista ja vapaaehtoista raportointia
- > Kehittää organisaation hallintatapaa
- > Lisää sidosryhmien luottamusta
- > Luo luotettavan perustan päätöksenteolle ja suunnittelulle
- > Kehittää hallintakeinoja
- > Kohdentaa ja käyttää resursseja vaikuttavasti riskien käsittelyyn
- > Parantaa operatiivista vaikuttavuutta ja tehokkuutta
- > Parantaa terveyteen ja turvallisuuteen liittyvän toiminnan sekä ympäristönsuojelun tasoa
- > Kehittää vahingontorjuntaa ja häiriötilanteiden hallintaa
- > Vähentää tappioiden määrän mahdollisimman vähäiseksi
- > Parantaa organisaation oppimiskykyä
- > Parantaa organisaation mukautumiskykyä

Riskienhallinnan puitteet

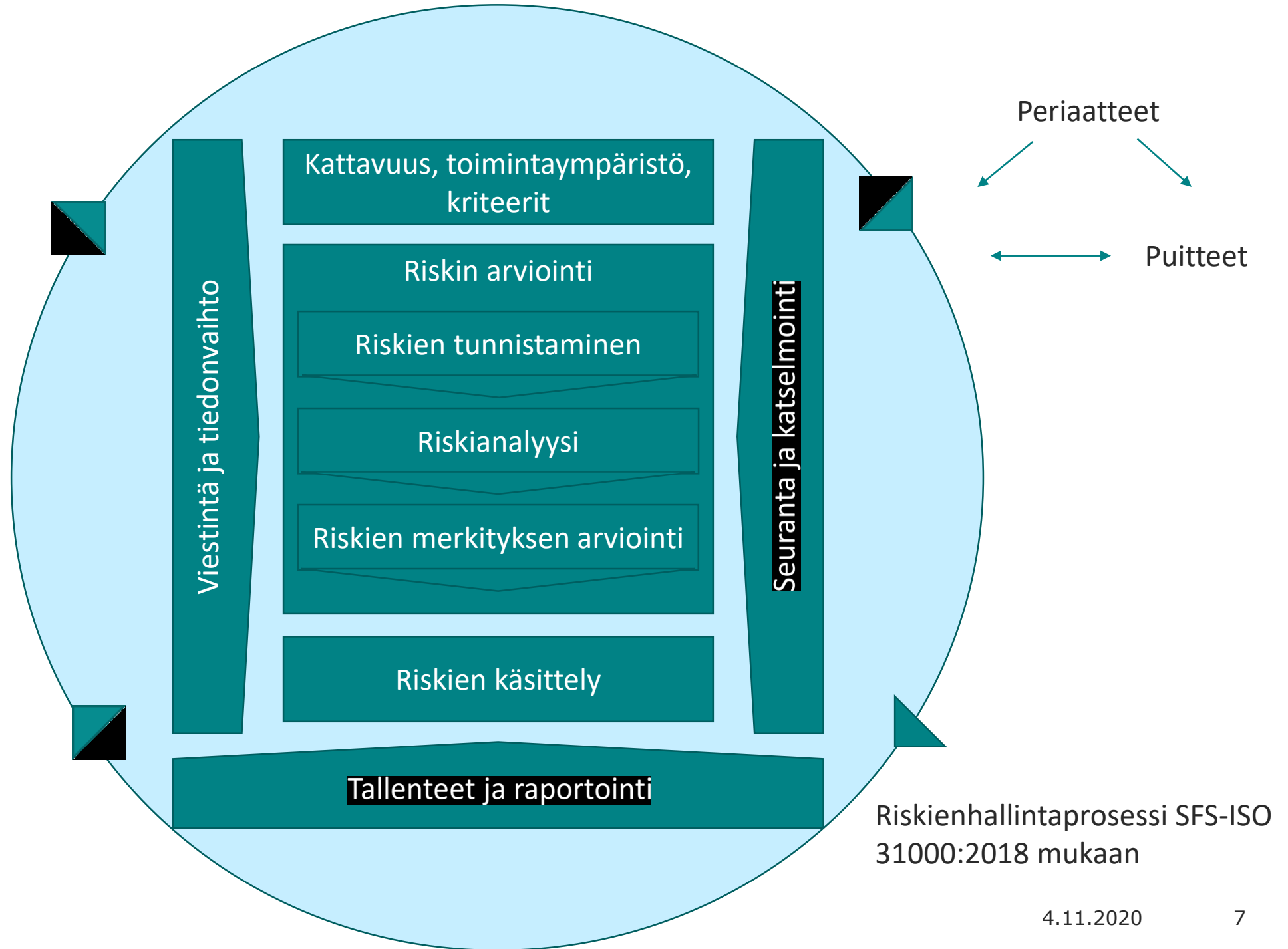

Riskienhallinnan puitteet SFS-ISO 31000:2018 mukaan

Kuva 3 Riskienhallinnan puitteet

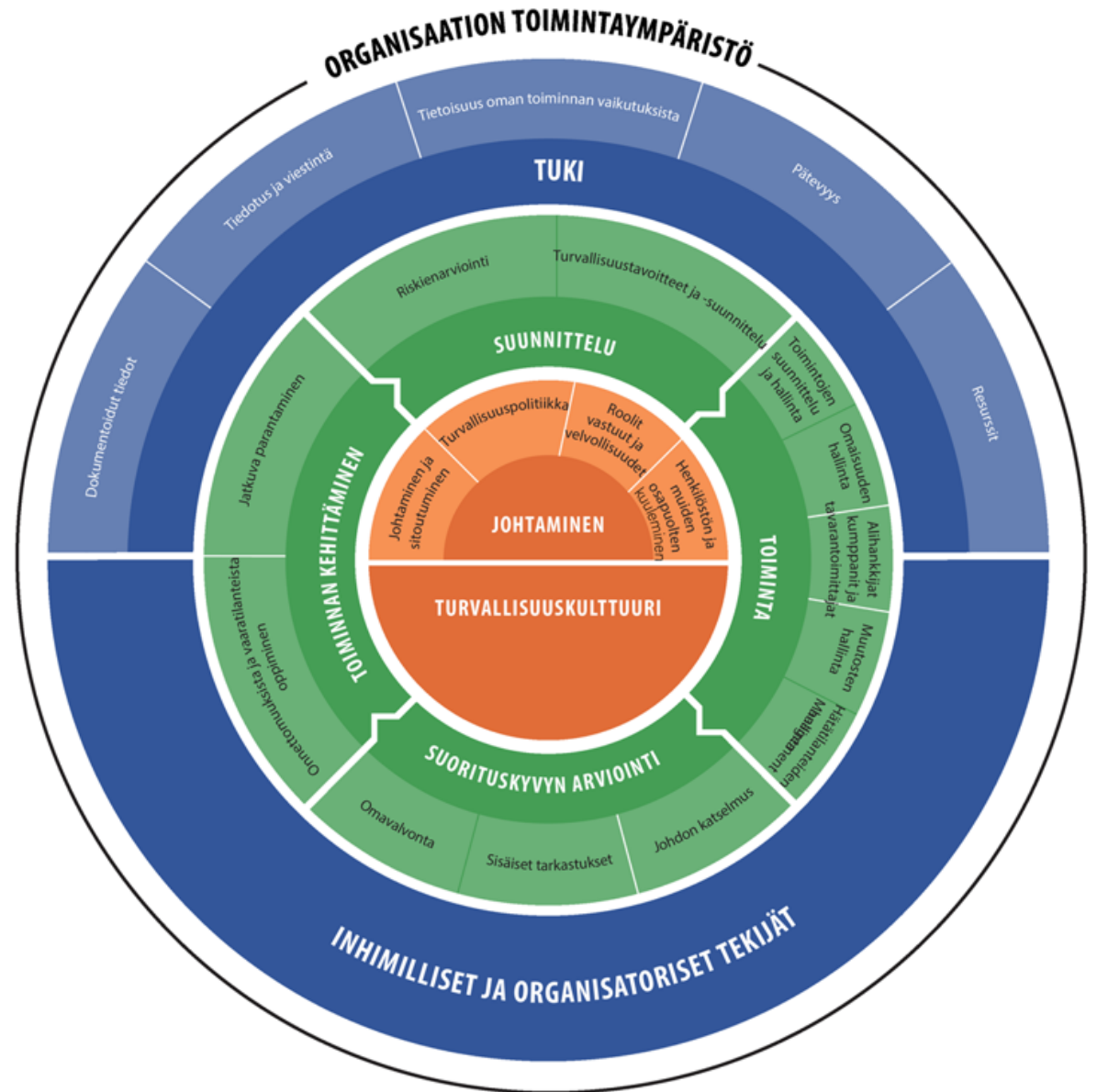
Oma-valvonta

Riskien hallinta-prosessi

Miksi omavalvontaan tulee raideliikenteessä kiinnittää huomioita?

1. Omavalvonnan tulee olla selkeästi osa turvallisuusjohtamisjärjestelmää.
2. Omavalvonta auttaa toimijaa itse varmistamaan oman toiminnan turvallisuuden ja laadukkuuden.
3. Keskeistä on, että kukin toimija voi toteuttaa omavalvontaa parhaaksi katsomallaan tavalla huomioiden tiettyjä reunaehdoja.
4. Rautatietoimija vastaa itse omasta turvallisuudesta ja sen kehittämisestä.
 - Omavalvonta voi myös parhaillaan toimia toiminnan kehittämisen työkaluna

Miten omavalvontaa tulisi tehdä ja lähestyä ?

1. Tee suunnitelma

Yksilöi ja arvioi riskit
(riskiperusteisuus)

Määritä valvonnan periaatteet

Priorisoi ja määritä kohteet

Määritä kohteille mittarit
(määrälliset / laadulliset)

Laadi omavalvontasuunnitelma

2. Toteuta suunnitelma

Kerää eri lähteistä saadut tiedot
(data/havainnot)

Analysoi ja arvioi tulokset

Mikäli poikkeavaisuuksia
laadi näiden osalta
toimintasuunnitelma

Toteuta korjaukset ja arvioi
tuloksellisuus

3. Raportoi tulokset

Kirjaa toteutettu omavalvonta
edellisen vuoden osalta yhteen

Liitä se osaksi Traficomin
turvallisuuskertomusta (viim.
31.5)

Käy tulokset ja huomiot läpi
johdon katselmuksissa

Minkälaista dokumentaatiota omavalvonnasta pitäisi syntyä?

Omavalvonta kohteet havainnollistettu esim. taulukkomuodossa

Omavalvonta-suunnitelma

Erillinen dokumentti TJJ:stä

Listaa ja kuvaa:

- Valvontakohteet
- Valvonnan ajoitus
- Valvonnan vastuutahot
- Mittarit, mitkä kertovat onnistumisen

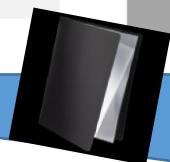
Turvallisuuskertomus

Osa kertomusta

Kuvaa sanallisesti:

- Suunnitellut painopisteet
- Suoritetut valvonnat
- Valvontojen tulokset voi esittää esim. taulukkomuodossa
- Erillistoimenpiteet
- Syyt, mikäli valvontoja ei toteutettu

Omavalvonta kohde	Milloin?	Kuka?	Tulokset/Mittarit (laadullinen/määrällinen)
Urakiskot (lumi/roskat)	Q1	Toimija+kunnossapitäjä	Mitataanko suoritettuja havainnointeja vai palvelusopimuksen mukaista laatua?
Riskienhallinta	Q1-Q4	Riskienarvioinnin vastuutahot	Riskienarviointia on suoritettu ja katselmoitu/vaararekisteri päivitetty
Johdon katselmus	Q4	Hallitus/Johto	Johdon katselmus pidetty ja asialista kattaa kaikki RTJJ:n kohdat

Toimijan oma dokumentaatio suoritetusta omavalvonnasta

Riskienhallinnan ja omavalvonnan yhteys

- Omavalvonta on käytännön riskienhallintaa
- Riskienhallinnan kautta on hyvä johtaa omavalvonnan kohteita
 - Muista riskiperusteisuus omavalvontakohteita määritettäessä
 - Omavalvontaa käytetään toiminnan turvallisuuden ja laadun seuraamisen sekä kehittämisen työkaluna. Seurataan käytännön toimintaa omavalvonnan osalta
- Osa kohteista voi olla vuosittain toistuvia ns. KPI-luvut (Key Performance Indicators = Avainluvut) ts. Turvallisuustavoitteet
 - Voidaan tarkastella jälkeenpäin vuositason mihin suuntaan toiminta ja turvallisuus kehittyvät
 - Riskienhallinnan ja omavalvonnan kautta voidaan saada aikaan konkreettisia tuloksia. Esim. havaitaan väärät toimintamallit, joilla voi olla vaikutusta esim. turvallisuuteen
 - Oman toiminnan tarkastelu onko sattuneita poikkeamia tunnistettu riskienhallinnan kautta?
 - Hyödynnä ja ota mukaan riskien arviointi prosessiin myös operatiivista työtä tekevät, sekä mahdolliset sidosryhmät ja alihankkijat
 - Riskienhallinnan ja sen arvioinnin tulee olla jatkuvaa ja mukautuvaa
 - Tunnistetaan matkan varrella (proaktiivinen), pyritään välttämään reaktiivista (todetaan jälkeenpäin)
 - Benchmarkkaus ja verkostoituminen
 - Mikä estää toimijoita keskenään vaihtamasta hyviä käytäntöjä riskienhallinnassa, sekä omavalvonnassa?

Kiitos

mikko.koivisto@traficom.fi